

04/06/2018

El problema difícil de la consciència: una solució impossible?

Ignacio Morgado-Bernal, director de l'institut de Neurociències de la UAB, planteja en el següent text una aproximació al *problema difícil de la consciència*, sobre el procés mitjançant el qual el nostre cervell és capaç de convertir els mecanismes neurals en interpretacions subjectives, i sobre la possibilitat de la resolució d'aquest problema.

iStockPhoto: vladystock

La naturalesa de la consciència segueix sent un dels principals problemes en neurobiologia. Malgrat que els avanços recents suggereixen que tard o d'hora potser arribarem a entendre els mecanismes neurals subjacents a la consciència, sembla més difícil arribar a entendre com l'activitat neural genera l'experiència subjectiva, el "hard problem" o problema difícil de la consciència. Però, la solució és difícil o impossible?

Quan analitzem els mecanismes neurals subjacents a la consciència, busquem determinar la dinàmica espacial i temporal del cervell que la fa possible. No obstant això, quan ens preguntem com el cervell converteix l'activitat neural en subjectivitat e imaginació, quin tipus de resposta esperem? Podria un algorisme informàtic, una fórmula matemàtica o quelcom relacionat amb un nou tipus d'energia satisfer aquest requeriment científic? Sabem, si més no, què estem buscant llavors? Qui escriu creu que no. Tractant aquest problema, el Nobel Francis Crick va qüestionar si els qualia,

és a dir, els continguts de la consciència, poden ser explicats pel que coneixem com a ciència moderna. L'aparentment intractable naturalesa del hard problem fa que molts científics l'evitin i abordin únicament els correlats neurals de la consciència, l'anomenat "soft problem" o problema fàcil.

Hi ha llavors una solució al problema difícil de la consciència? Personalment crec que no, i ho justificaré amb la següent metàfora. Per produir un menjar saborós, es necessita una recepta, els ingredients adequats i frescos, i cuinar. Per descomptat, la seqüència i la temporalitat del procés de cuina són crítics, però, què podria afegir al resultat final saber com la combinació correcta d'ingredients i el cuinat dona lloc al sabor obtingut? Milloraria aquest coneixement el sabor del plat cuinat? Li donaria altre tipus d'avantatge o propietat? Probablement no.

La selecció natural tendeix a promoure capacitats útils i adaptatives. Descobrir els mecanismes neurals de la consciència tindrà ben segur conseqüències útils en els dominis clínics o educatius, però el coneixement sobre la naturalesa íntima de la subjectivitat, a part de satisfer la nostra curiositat científica, podria ser d'escàs o cap ús per millorar el desenvolupament del cervell i les capacitats cognitives que fa possible.

La consciència va evolucionar en resposta als reptes del medi ambient. És a dir, per adaptar-se al medi i sobreviure, els animals van haver de desenvolupar flexibilitat mental i conductual, què és el que aporta la consciència. La nostra capacitat per entendre la consciència evolucionarà dintre de milions de anys, quan noves condicions ambientals facin necessari aquest coneixement. El preu a pagar per aquest coneixement seran noves i difícils preguntes, actualment inimaginables.

Ignacio Morgado-Bernal

Director de l'Institut de Neurociències

Universitat Autònoma de Barcelona

Ignacio.Morgado@uab.cat

Referències

[View low-bandwidth version](#)